

Sector
Financiële dienstverlening

Oktober 2023

Inhoud

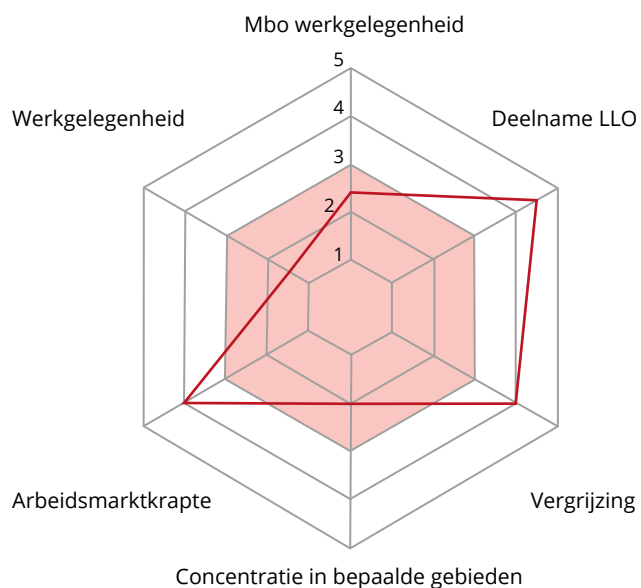
Sector Financiële dienstverlening	3
De grootte van de sector	5
Aantal zelfstandigen	6
Opleidingen en werkniveau	7
Opleidingsniveau	7
ISCO niveau	8
Leven lang ontwikkelen (LLO)	9
Regionale spreiding en arbeidsmarktkrapte	10
Human capital	12
Bronnen	13

Sector Financiële dienstverlening

Gegevens op sectorniveau; alleen krapteberoepen zijn op beroepsniveau

Werkgelegenheid

- kleine sector, weinig zzp'ers
- weinig op mbo-niveau
- met name geconcentreerd rond grote steden
- zeer hoge arbeidsmarktkrapte
- veel vergrijzing en meer instroom dan uitstroom
- hoge deelname aan LLO

■ Gemiddelde sector ■ Financiële dienstverlening
5 = ver boven gemiddelde 4 = boven gemiddeld 3 = gemiddeld
2 = onder gemiddeld 1 = ver onder gemiddeld

Beleids- en politieke ontwikkelingen van belang voor de sector:

- Banken spelen een belangrijke rol in de 'Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme' (Wwft) die moet voorkomen dat criminelen via hun rekeningen geld witwassen dat ze met misdaad hebben verdiend (zoals met drugshandel of oplichting).
- De Wet Toekomst Pensioenen (WTP) die op 30-05-2023 door de Eerste Kamer aangenomen is, gaat het pensioenstelsel grondig veranderen. Dit zal de komende jaren extra werk opleveren voor pensioenfondsen, pensioenuitvoerders, verzekeraars etc. Zie [XpertHR - De Wet toekomst pensioenen voor de tijdlijn](#).
- De afgelopen periode heeft de financiële dienstverlening sterk ingezet op automatisering van relatief eenvoudig administratieve taken. Tegelijkertijd nam de vraag naar specialistisch personeel op hbo- en wo-niveau juist toe.

De sectorgegevens zijn op sectieniveau van de CBS SBI-indeling: het betreft geaggregeerde gegevens van alle bedrijven die volgens de Kamer van Koophandel-registratie met hun hoofdactiviteit onder de volgende sectie vallen.

Sectie K Financiële instellingen, bestaande uit de volgende 2-digit groepen:

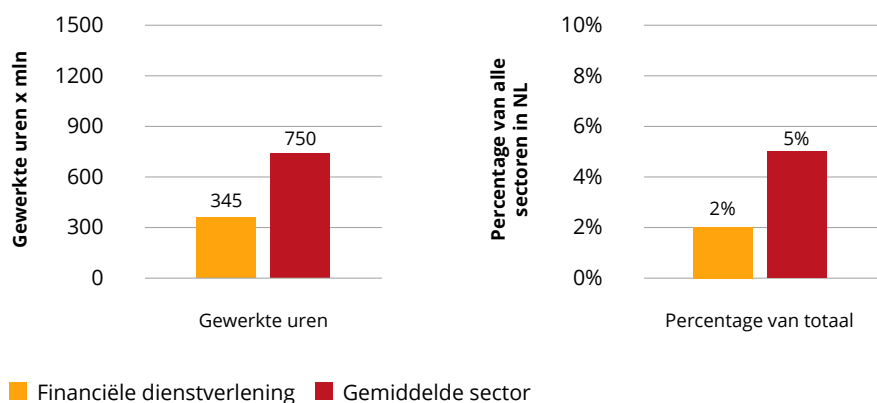
- 64 Financiële instellingen (geen verzekeringen en pensioenfondsen)
- 65 Verzekeringen en pensioenfondsen (geen verplichte sociale verzekeringen)
- 66 Overige financiële dienstverlening

De grootte van de sector

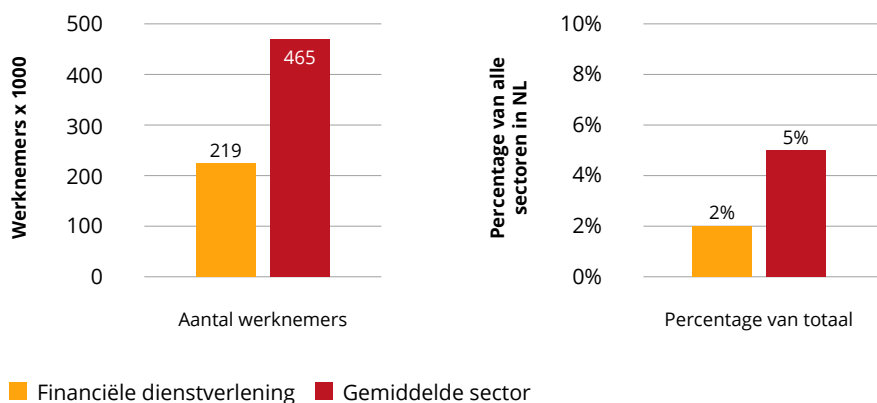
De sector Financiële dienstverlening was in 2022 zowel qua gewerkte uren als het aantal (zzp-)banen een stuk kleiner dan de gemiddelde sector in Nederland. Procentueel bevat de sector ongeveer 2% van de gewerkte uren en werknemersbanen, en minder dan 0,5% van de zzp-banen van Nederland.

Figuur 1: **Aantal gewerkte uren - Financiële dienstverlening in 2022**

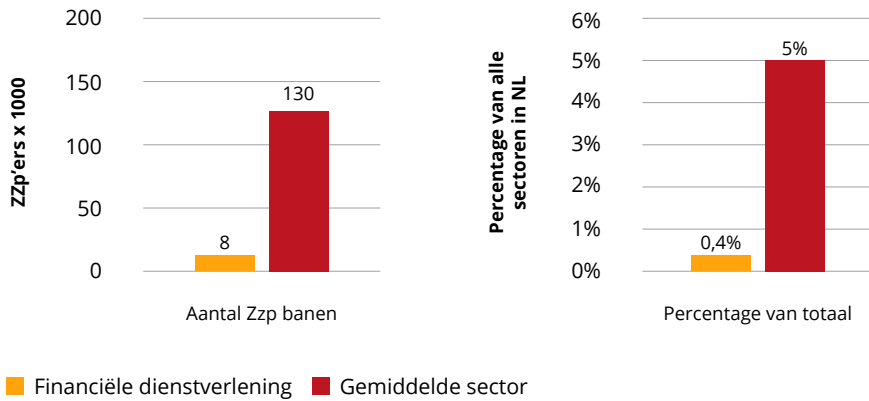
Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

Figuur 2: **Aantal werknemersbanen - Financiële dienstverlening in 2022**

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

Figuur 3: Aantal zzp-banen - Financiële dienstverlening in 2022

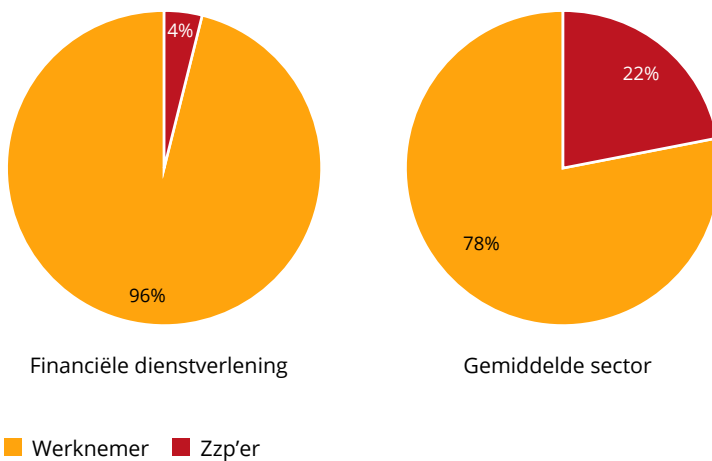

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

Aantal zelfstandigen

Het percentage zzp'ers (aantal zzp'ers gedeeld door het totaal aantal werkenden binnen de sector) in 2022 ligt veel lager dan het percentage in de gemiddelde sector in Nederland.

Figuur 4: Het percentage zzp'ers – Financiële dienstverlening in 2022

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

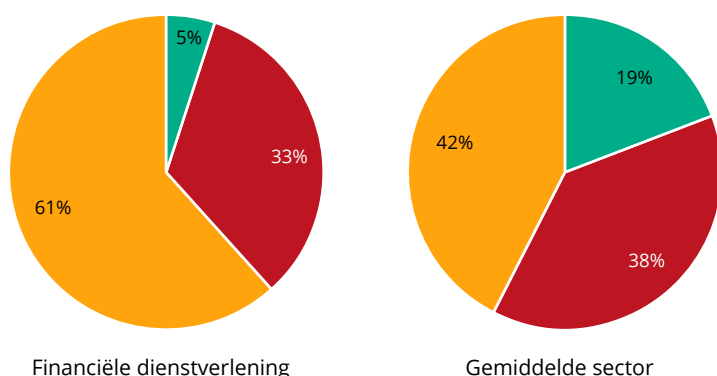
Opleidingen en werkniveau

Binnen de sector Financiële dienstverlening werken met name hoog opgeleide werknemers. Het aandeel middelbaar geschoolden ligt iets onder het gemiddelde. Ook het soort werk dat wordt uitgevoerd is qua niveau behoorlijk gespecialiseerd. De sector biedt dus relatief weinig werkgelegenheid aan mbo-gediplomeerden.

Opleidingsniveau

De sector heeft een hoog opleidingsniveau, 61% van de werknemers is in 2021 hoogopgeleid. Het aandeel laag opgeleiden ligt met 5% veel lager dan het landelijk gemiddelde van 19%. De sector biedt dus, ten opzichte van de gehele arbeidsmarkt, weinig werkgelegenheid aan mbo-geschoolden.

Figuur 5: **Opleidingsniveau – Financiële dienstverlening (2021)**

■ Hoog ■ Middelbaar ■ Laag

Bron: CBS: EBB (2022) - bewerking door SEOR

Toelichting bij opleidingsniveau¹

De verschillende soorten opleidingen in Nederland worden door het CBS ingedeeld in drie categorieën. Het CBS definieert de categorieën als volgt.

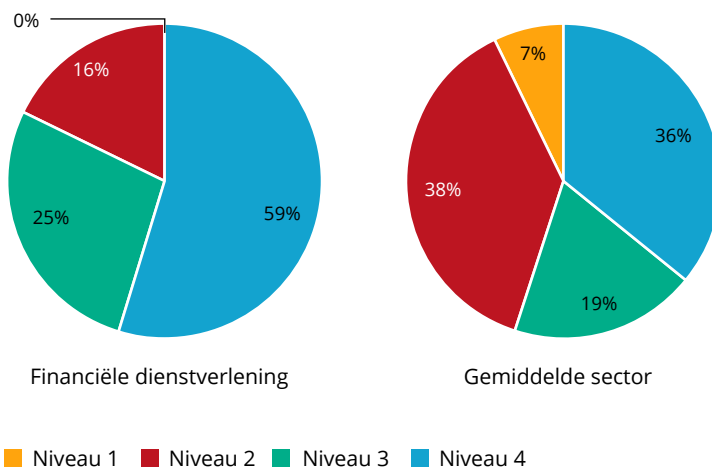
- Laag: dit omvat onderwijs op het niveau van basisonderwijs, het vmbo, de eerste drie leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1).
- Middelbaar: dit omvat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4).
- Hoog: dit omvat onderwijs op het niveau van hbo of wo.

¹ Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/33/verschil-levensverwachting-hoog-en-laagopgeleid-groeit/opleidingsniveau>

ISCO niveau

De mate waarin het werkniveau is gespecialiseerd in de sector Financiële dienstverlening ligt flink boven het gemiddelde. Bij 59% van de banen in de sector gaat het om zeer gespecialiseerd werk; dit ligt ruim boven het landelijk gemiddelde van 36%.

Figuur 6: **Werkniveau – Financiële dienstverlening (2021-2022)**

Bron: CBS, EBB (2023) - bewerking door SEOR

Toelichting bij ISCO niveau²

De "International Standard Classification of Occupations" (ISCO) wordt internationaal gebruikt om beroepen te vergelijken op basis van het niveau en de specialisatie die nodig is voor het beroep. De standaard wordt onder andere gehanteerd door het CBS en het UWV.

Naarmate het niveau toeneemt neemt ook de mate van specialisatie toe. De niveaus worden door het UWV als volgt gedefinieerd.

- Beroepsniveau 1: eenvoudige routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat.
- Beroepsniveau 2: weinig tot middelmatig complexe taken, waarvoor lager of middelbaar onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 3: complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 4: zeer complexe gespecialiseerde taken, waarvoor hoger of wetenschappelijk onderwijs vereist is.

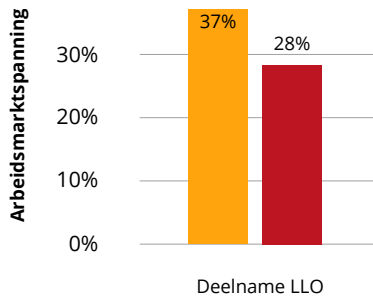
² Bron: https://www.uwv.nl/imagesdxa/duiding-arbeidsmarktontwikkelingen-juli-2021_tcm94-447013.pdf

Leven lang ontwikkelen (LLO)

Naast dat het personeel in de sector relatief hoog opgeleid is, wordt er ook ver boven gemiddeld (37% versus landelijk 28%) deelgenomen aan leven lang ontwikkelen (LLO) door het personeel van 25-65 jaar.

Figuur 7: Deelname aan leven lang ontwikkelen (LLO) door 25-65-jarigen – Financiële dienstverlening (2022)

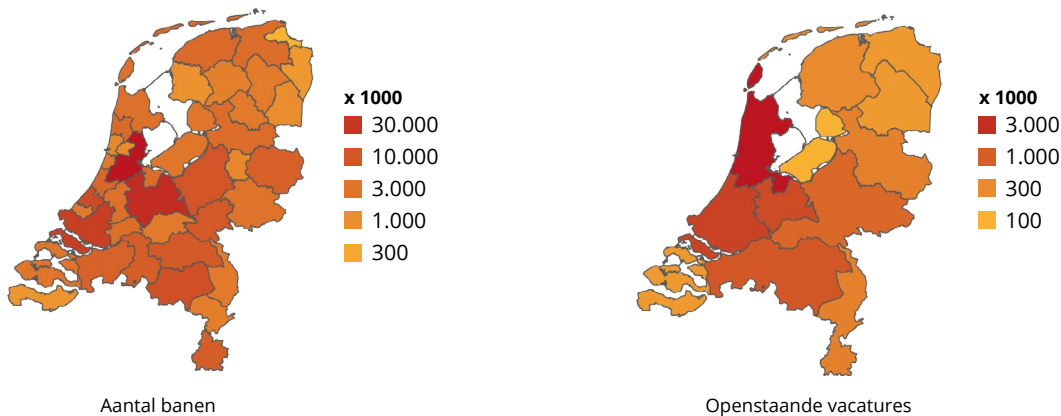
■ Financiële dienstverlening ■ Gemiddelde sector

Bron: CBS: EBB (2022) - bewerking door SEOR

Regionale spreiding en arbeidsmarktkrapte

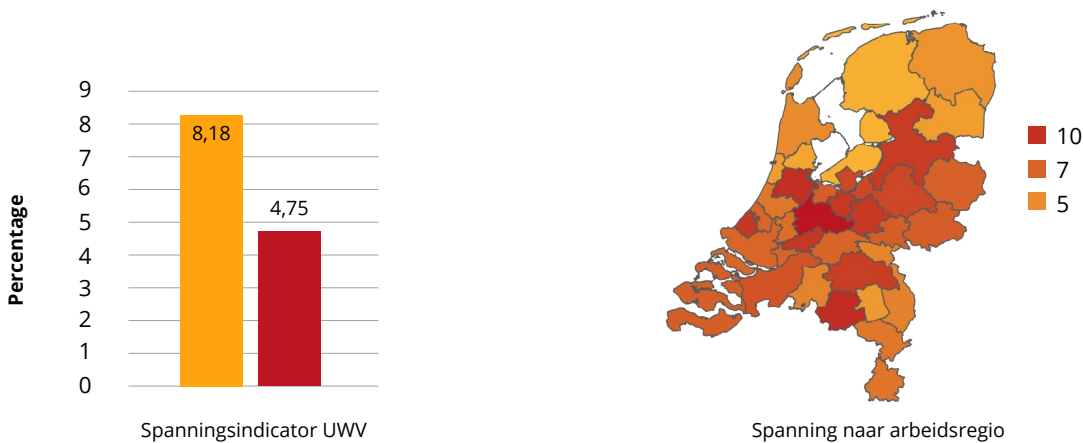
Banen binnen de sector Financiële dienstverlening bevinden zich door heel Nederland maar zijn met name geconcentreerd in de regio's rond Amsterdam, Utrecht en in groot-Rijnmond. Het aantal openstaande vacatures ligt met name hoog in Noord-Holland.

Figuur 8: Regionale verschillen werkgelegenheid – Financiële dienstverlening (Q4 2022)

Bron: CBS (2022), - bewerking door SEOR

Figuur 9: Spanningsindicator UWV – Financiële dienstverlening (Q4 2022)

■ Financiële dienstverlening ■ Gehele arbeidsmarkt

Bron: UWV (Werk.nl) – 2022 – bewerking door SEOR

De spanningsindicator voor de sector Financiële dienstverlening (8,18) ligt in het laatste kwartaal van 2022 boven het landelijk gemiddelde (4,75) en geeft daarmee aan dat de arbeidsmarkt krappere is dan gemiddeld. Voor de sector zijn met name vacatures ontstaan in de volgende beroepsklassen: *Commerciële beroepen* (21%), *Bedrijfseconomische en administratieve beroepen* (51%) en *ICT-beroepen* (28%).

Binnen deze beroepsklassen hadden de volgende kansrijke beroepen op mbo-niveau (ISCO 2 en 3) de hoogste arbeidsmarktspanning.

Commerciële beroepen

- Vertegenwoordigers en inkopers – *Spanning: 6,96*

Bedrijfseconomische en administratieve beroepen:

- Boekhouders – *Spanning: 10,75*
- Directiesecretaresses – *Spanning: 4,86*
- Receptionisten en telefonisten – *Spanning: 4,22*

ICT-beroepen

- Gebruikersondersteuning ICT – *Spanning: 10,18*

Toelichting bij spanningsindicator UWV³

De spanningsindicator wordt berekend door het aantal openstaande vacatures zoals bekend bij het UWV, te delen door het aantal WW-uitkeringen die minder dan een half jaar lopen. Hoe hoger de spanningsindicator hoe krappere de arbeidsmarkt is, en dus hoe groter de behoefte aan personeel.

De indeling van de spanningsindicator zoals gegeven door het UWV is als volgt:

- 0,06 tot 0,25: zeer ruim
- 0,25 tot 0,67: ruim
- 0,67 tot 1,50: gemiddeld
- 1,50 tot 4,00: krap
- 4,00 tot en met 16,00: zeer krap.

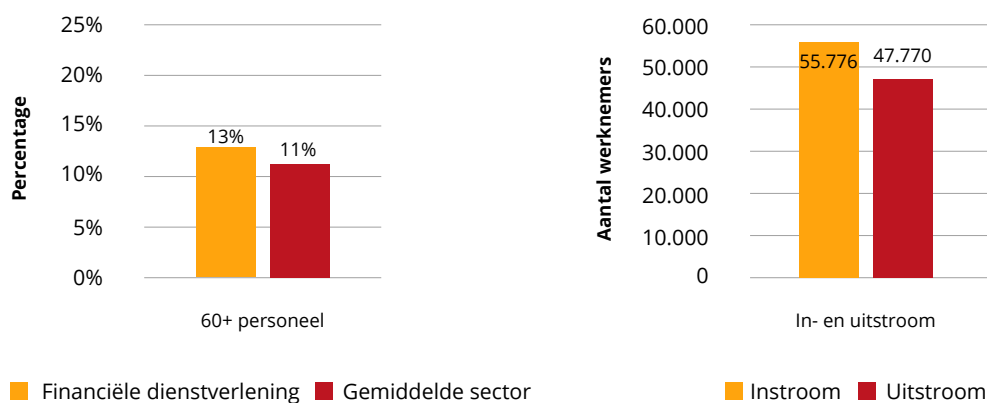
Op basis van een combinatie van het CBS overzicht “ontstane vacatures SBI-ROA beroepsklasse” en de UWV spanningsindicator per beroepsklasse is er, per SBI-sector, door SEOR een gewogen spanningsindicator gemaakt. Zie bronnen voor een toelichting.

3 https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2023_tcm95-451013.pdf

Human capital

Binnen de Financiële dienstverlening ligt in 2023 het percentage 60-plussers hoger dan het landelijk gemiddelde; er is dus sprake van een demografische druk in deze sector. Er was in 2022 sprake van een groei van het aantal banen in de sector; de instroom van personeel naar de sector toe was hoger dan de uitstroom vanuit de sector. Het saldo lag in 2022 op een toename van 8.006 werknemers.

Figuur 10: **Leeftijdsopbouw (2023), in- en uitstroom personeel (2022) - Financiële dienstverlening**

Bron: CBS (2023-en 2022), - bewerking door SEOR

Bronnen

De gegevens zijn berekend op basis van de informatie in de onderstaande bronnen; er zijn geen aanpassingen gedaan. Gegevens naar sector- én mbo-niveau tegelijkertijd zijn niet openbaar beschikbaar anders dan opgenomen.

CBS

Grootte van de sector: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84166NED/table?dl=92DEA>

Opleidingsniveau: <https://arbeidsmarktinzicht.nl/content/states/index/99179?region=4§or=10>

ISCO niveau: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/32/werkzame-beroepsbevolking-beroep-en-sector-2021-2022>

In- en uitstroom: <https://sbi.topsectorenarbeidsmarktmonitor.nl/over-het-dashboard-4>

Deelname LLO: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Leeftijdsopbouw: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Regionale banen: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?ts=1691156730952>

Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA: <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85081NED>

Openstaande vacatures: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83599NED/table?ts=1696841092879>

UWV – gegevens op beroepsniveau

UWV Spanningsindicator: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

UWV Vacatures: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

Beleids- en politieke ontwikkelingen

ABN AMRO - [Sectoren - ABN AMRO](#)

ING - [Jouw sector - ING](#)

NVB - www.nvb.nl

Rabo - [Sectorprognoses: milde recessie en structurele uitdagingen - Rabobank](#)

Rabo - [Sectorprognoses: groeivertraging in vrijwel alle sectoren - Rabobank](#)

SBB - *Trendplaat of Trendrapport*

Berekening spanningsindicator op SBI-sector niveau

Op basis van de dataset "Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA" is voor 2022 gekeken naar de weging van een bepaalde beroepsklasse in het totaal aantal vacatures dat in een bepaalde SBI-sector was ontstaan. De spanningsindicator per SBI-sector is vervolgens uitgerekend met de volgende formule:

$$\text{Spanningsindicator sector} = \sum_{i=1}^n \frac{\text{Vacatures beroepsklasse}_i}{\text{Vacatures sector}} \times \text{Spanningsindicator Beroepsklasse}_i$$

Met n=aantal beroepsklassen binnen de SBI-sector